t-proceduren til registrering af kvalitetskulturen på skoler

t-proceduren baserer på en af Glasl udviklet metode til registrering af skolekultur som organisationskultur på skoler[1].

Metoden blev modificeret på sådan en måde, at der fokuseres på de aspekter, som er afgørende for en kvalitetskultur. Metoden er desuden opstillet således, at den især kan bruges til registreringen af status quo. Til slut bør det i fællesskab med den bearbejdende gruppe overvejes, om der med henblik på grundlæggende antagelser og overbevisninger ses et behov for ændringer, eller om dette ikke er tilfældet. Metodetrin, som stiller krav om et opgør med hensyn til en mulig ønsket ændring, er **ikke** indeholdt i den her fremlagte procedure.

Metodebeskrivelse

Der arbejdes med 4 grupper â ca. 5 lærere.

> Gruppens (ca.) 20 personer bør tilsammen repræsentere skolens lærerstab så godt så muligt. I hver enkelt gruppe bør sammensætningen helst være homogen (f.eks. grupper efter afdelingstilhørighed, funktion med henblik på ledelse eller kvalitetsmanagement, ansættelsestiden, osv.)

Til gennemførelsen bør en halv dag (ca. 5 timer) inddrages i planlægningen.

> Arbejdet bør finde sted som ‚eksamensopgave' i velegnede rolige omgivelser. Der skal bruges 4 grupperum. Hver gruppe bør ledes af en (ekstern, med metoden fortrolig) person.

Der startes med punkt 1 og den angivne problemstilling

> Deltagerne skriver deres svar i første omgang enkeltvist på **kort**. Disse clustres/opdeles derefter synligt af lederen. Evtl. forklarer de enkelte personer deres udsagn. I fællesskab kontrolleres efterfølgende, om udsagnene faktisk beskriver den **aktuelle-situation** , eller om der beskrives en **ønskelig-tilstand**. Kortene omsorteres tilsvarende og samles hhv. i en **aktuel** og en **ønskelig** bunke. Hver bunke får en overskrift.

Punkt 2 behandles analogt med punkt 1

> Til de videre metodetrin gribes der udelukkende til **udsagn** fra den **aktuelle situation.** Udsagn fra **ønske**-tilstanden samles særskilt og kan tjene som grundlag for en mulig ønsket forandring.

I punkt 3 spørges efter begrundelserne

> Lederen beder de deltagende om at nævne grunde for hvert udsagn, henholdsvis bunkerne, som forklarer, hvorfor der handles lige netop som det blev skrevet op, henholdsvis hvorfor lige netop de strukturer, som blev nævnt, blev indført. Udsagnene fastholdes på en **flipchart**.

Ved punkt 4 undersøges, hvad der ligger bagved handlingen og begrundelserne

> Lederen beder de deltagende overveje på hvilke handlinger, strukturer og adfærdsmønstre baserer følgende udsagn:

[1] U-procedure: sml. f.eks. Glasl 2012: "Schule im Aufbruch" (Skole i opbrud). På vej til en kooperativ arbejdskultur. http://www.schulqualitaet-bs.ch/veranstaltungen/jahresfachtagungen/ws-1-glasl-u-prozedur-methodische-anleitung-fg-x.pdf (vist den 30.04.2014)

- **grundoverbevisninger**: antagelser omkring, hvordan mennesker er (f.eks. „fra natur af egoister“ / „grundlæggende nysgerrige“), hvordan mennekser forholder sig i institutioner (f.eks. „det jo ganske naturligt kun at foretage sig d det mest nødvendige“ / „enhver har brug for et socialt miljø, i hvilket han/hun føler sig godt tilpas“), hvordan læring fungerer (f.eks.„uden pres går det ikke“ / “folk lærer bedre, hvis man belønner dem for deres anstrengelser“), hvordan mennesker kommer ud af det med hinanden („uden regler går det ikke“ / „enhver er ansvarlig for sig selv“),
- **mottoer:** Ordsprog (f.eks. „hvad man ikke har lært som barn...“ / „enhver er sin egen lykkes smed“), symbolrelaterede udsagn („altings mål“), korte versioner af tilsyneladende gældende principper (f.eks. „ikke spørge for meget, det giver kun ballade“) eller
- **hemmelige regler:** formodede principper, efter hvilke mennesker og deres handlinger bedømmes (f.eks. „janteloven“ / „der findes de vigtige fag og så alle de andre“)

Svarene skrives i første omgang enkeltvist på forskelligt farvede kort af de deltagende og så sorteres de synligt for alle.

Punkt 5 Grupperne mødes

De udfyldte kort med svarene til grundoverbevisninger, mottoer og hemmelige regler tilordnes egnede emne**områder** (f.eks.: interaktion mellem lærere og elever; skoleledelseshandlen; skolens organisation; interaktion lærerne imellem, gruppearbejde, osv.). De på denne måde ordnede udsagn hænges synligt op på opslagstavler (per emneområde en opslagstavle).

Hver deltager får per emneområde 3 klistermærker/point, som vedkommende tildeler de udsagn, der iflg. vedkommendes mening har **størst tilslutning blandt kollegerne.**

Indenfor hvert emneområde ses i det følgende kun på de **3 udsagn**, som opnåede **de fleste point.**

I forum overvejes der så i fællesskab om og i givet fald, på hvilke steder der findes **selvmodsigelser** blandt udsagnene. Svarene hertil fastholdes på en flipchart.

I sidste omgang overvejes tilsvarende, hvilke udsagn der er **fremmende**, henholdsvis **til hinder** for en **skolemæssig debat omkring kvalitet.** Også her fastholdes udsagnene på en flipchart.

Efter afslutning af bearbejdningen behandles resultaterne i en egnet form og stilles til rådighed for lærerstaben.

t-proceduren som overblik

AKTUELT **ØNSKET**

1. Adfærd
Hvad gør vi aktuelt i undervisningen / på skolen, for at finde ud af om undervisnings- og læringssituationerne her lykkes godt?

Hvad beskriver den **reelle** praksis?

Beskrives den praktiserede eller den ønskede adfærd?

Hvad beskriver den **ønskede** praksis?

2. Strukturer
Hvilke retningslinjer / strukturelle rammesætninger har vi hos os på skolen, for at komme med sådanne kvalitets-bedømmelser?

Hvad beskriver de **praksisrelevante** strukturer og deres faktiske brug?

Beskrives de strukturer, som reelt hersker i praksis, eller sådanne, der burde være afgørende for praksis?

Hvad beskriver de strukturer, som **burde** påvirke praksis?

3. Grunde og ledeværdier
Hvad er grundene til den reelle praksis med hensyn til vurderingerne?
Hvad er grundene til at visse strukturer bruges på en bestemt måde ved vurderingerne?

4. Formodninger og antagelser
Findes der nogle grundlæggende overbevisninger, mottoer eller hemmelige regler, som præger vores handlinger?

5. Bedømmelse
Hvordan vurderer vi formodningerne og antagelserne?

- Er flertallet enig heri?
- Er disse i sig selv modsigende eller konsistente?
- Hvilke er fremmende, hvilke til hinder for en diskussion omkring kvalitet?

viser der sig et forandringsbehov?

Ja

Nej